

Ochrana prioritních stanovišť travních porostů Jihomoravského kraje

LIFE SouthMoravia

LIFE18 NAT/CZ/000832

Projektové aktivity od 01/01/2022 do 20/05/2022

A. PŘÍPRAVNÉ AKTIVITY

A1 Odborná studie pro obnovující management

Studie byly zhotoveny v 12/21, zaslány v Midterm reportu.

C. KONKRÉTNÍ OCHRANÁŘSKÉ AKTIVITY

C1 Obnovující management travních porostů

Práce v 2022:

EVL	výřezy křovin (ha)	kosení (ha)
Stránská skála	0,78	
Pouzdránská step-Kolby	0,67	0,5
Děvín		
Stolová hora	0,55	0,3
Míroslavské kopce	0,88	
Moravský kras	0,6	0,15
Žehuňsko	0,25	

Informace o postupu prací na projektovém webu, příp. v médiích:

<https://www.csoponyx.cz/novinka/226/34-uklid-34-pro-orchideje/>

<https://www.csoponyx.cz/novinka/218/vyrezy-naletu-pokracuji/>

<https://www.seznamzpravy.cz/clanek/regiony-zpravy-jihomoravsky-kraj-ochranci-prirody-na-jihu-moravy-vyrezavaji-nalety-ve-vyznamnych-lokalitach-188194?fbclid=IwAR03NDR41BfFikjcSMcI1qwe8Dwr8gy9TVTtWmPaWgQ8kozntoCHNqG25Mc>

Spolupráce na managementech s dobrovolníky:

Průběžně pomáhají čeští i zahraniční dobrovolníci z Evropské dobrovolné služby (vždy 4-6 osob přes Kaprálov mlýn)

<https://www.csoponyx.cz/novinka/189/zmrzla-priroda-i-dobrovolnici-na-stranske/>

16.3.22 – 25 osob ze střední zahradnické školy Rajhrad (23 studentů, 2 pedagogové), zároveň jsme to pojali jako exkurzi, před prací vysvětlení co, proč a jak se tady dělá, po práci povídání o význačných druzích a procházka po lokalitě.

<https://www.csoponyx.cz/novinka/223/studenti-pomahaji-na-pouzdranech/>

Likvidace invazních rostlin (IAS):

V EVL Děvín byla zahájena likvidace borytu barvířského (*Isatis tinctoria*) (vytrhávání celých rostlin), koncem 4/22 bylo mnohem méně rostlin než v předchozích letech. Procházelo se vždy celé území (23 ha), hustota rostlin je výrazně nižší. Ze začátku 5/21 se ručním vytrháváním likvidovala také pelyněk pravý (*Artemis absinthium*) (na ploše cca 14 ha), později po dohodě s CHKO Pálava bylo od toho upuštěno, bude se v létě kosit (je to efektivnější).

Spolupráce na likvidaci IAS s dobrovolníky:

29.4.22 – 10 osob z firmy GasNet s.r.o., 12 osob z Věznice Břeclav (10 odsouzených, 2x dozor)
Opět jsme akci využili i jako exkurzi, před prací vysvětlení co, proč a jak se tady dělá, po práci povídání o význačných druzích a procházka po lokalitě (jen lidé z GasNet), s čím nám pomohl i botanik z CHKO Pálava, p.Hubatka viz E1.

<https://www.csoponyx.cz/novinka/236/borytobrani-2022-zahajeno/>

<https://www.vscr.cz/organizacni-jednotky/veznice-breclav/clanky/detail/odsouzeni-muzi-pomahali-vycistit-palavu-od-plevele>

<https://brnenska.drba.cz/zpravy/spolecnost/24179-jihomoravsti-vezni-cistili-palavu-od-invazivniho-plevele.html>

30.4.22 – veřejné Borytobraní ve spolupráci s CHKO Pálava, cca 60 osob

<https://palava.ochranaprirody.cz/sprava-informuje/akce/borytobrani-2022/>

Před zahájením a „vysláním“ dobrovolníků do akce jsme uvedli informace o projektu, co jsou IAS, proč je je potřeba likvidovat, čím je EVL Děvín specifický.

2.5.22 – 58 osob z Gymnázia Břeclav (55 studentů, 3 pedagogové)

Moc příjemná akce, před cestou na jižní svahy Děvína proběhlo představení projektu, lokality a problematiky IAS. Po práci jsme pokračovali exkurzí s prohlídkou EVL s popisem význačných druhů, které právě rostly, za účasti botanika CHKO Pálava.

<https://www.csoponyx.cz/novinka/237/exkurze-a-dobrovolniceni-pro-studenty-z-breclavi/>

Průběžně 4-5/22 chodili pomáhat čeští i zahraniční dobrovolníci z Evropské dobrovolné služby (vždy 4-6 osob přes Kaprálov mlýn).

18.-19.5.22 se opět účastnili dobrovolníci (vždy (10 odsouzených, 2x dozor) z Věznice Břeclav. Toto byl poslední výjezd, boryt na lokalitě je nyní vytrhán. Předpokládáme ještě kontrolu celého území za cca 3 týdny. <https://eu.zonerama.com/listek/Album/8444220>

C2 Obnova travních porostů znovuzavedením pastvy

Jarní pastva letos již probíhá na Stránské skále (na ploše 1 ha), v 3/22 probíhala na Floriánku EVL Moravský kras – na ploše 0,7 ha). Na ostatních územích počítáme s letní a podzimní pastvou.

C3 Obnovující management lesních stanovišť

EVL Žehuňsko:

Pokračuje vyřezávání náletů a úklid v části NPR Kněžičky i PP Báň.

D. MONITORING DOPADU PROJEKTOVÝCH AKTIVIT

D1 Monitoring vlivů projektových opatření na cílové druhy a stanoviště

Na všech EVL jsou nainstalovány kontrolní klece (celkem 53) a založeny monitorovací plochy (bez klecí, celkem 80). V roce 2022 byly odebrány vzorky kořenů vstavače nachového (*Orchis purpurea* na Báni (EVL Žehuňsko) a provedena izolace hub. Teď se čeká, zda začnou/nezačnou růst. Zpracováváme vegetační data z minulého roku (za všechna EVL).

D2 Monitoring indikátorů přínosu projektu

LIFE Databáze LPI byla založena a data jsou průběžně shromažďována.

D3 Posouzení dopadu projektu na ekosystémové služby

Probíhá, bylo popsáno v MidtermReportu, včetně přílohy s vyhodnocením ke konci každého roku projektu.

D4 Posouzení socioekonomických dopadů projektu

Databáze SEI byla založena a data jsou průběžně shromažďována.

E. AKTIVITY NA ZVYŠOVÁNÍ POVĚDOMÍ A ŠÍŘENÍ VÝSLEDKŮ PROJEKTU

E1 Zvyšování povědomí veřejnosti

Na **webové stránce projektu** na adrese <https://www.csoponyx.cz/projekt/48/life-southmoravia/> a na facebooku ZO ČSOP Onyx <https://www.facebook.com/ZO-ČSOP-ONYX-111354410250758/> přibyly další aktuality s hashtagem #LIFE_SouthMoravia.

Facebook má nyní 658 sledovatelů, jiné sociální sítě nevyužíváme.

Na podstránce <https://www.csoponyx.cz/projekt/48/life-southmoravia/> je dle Google analytics nyní (k 21.5.2022) 768 unikátních zobrazení. Přidali jsme novou záložku „Ke stažení“, kde jsou pdf verze letáků a publikací.

Čokolády – vytištěny obaly ve finálním počtu 1.000 ks, čokolád vyrobeno v roce 2020 a 2021 vždy 200 ks (kvůli expiraci), plánujeme v každém dalším roce vyrobit vždy dalších 200 ks. Již vyrobených 400 ks bylo distribuováno mezi partnery a všechny již byly rozdány, zejména při jednáních s vlastníky pozemků a stakeholdery – AOPK, CHKO, obce a při exkurzích pro veřejnost nebo školy. Je o ně velký zájem.

Pera – vyrobena ve finálním počtu 5.000 ks, distribuována mezi partnery, nyní rozdáno celkem cca 2.000 ks zejména při jednáních s vlastníky pozemků a stakeholdery – AOPK, CHKO, obce a při exkurzích pro veřejnost nebo školy.

Letáky o projektu – vyrobeny v počtu 5.000 ks v české verzi, anglickou verzi jsme se rozhodli nedělat, byly distribuovány mezi partnery, nyní rozdáno celkem cca 2.000 ks zejména při jednáních s vlastníky pozemků a stakeholdery – AOPK, CHKO, obce a při exkurzích pro veřejnost nebo školy. Místo anglické verze chystáme **leták o invazních druzích rostlin** pro širokou veřejnost, tištěná i elektronická verze je již hotová a je na projektovém webu ke stažení viz odkaz: <https://www.csoponyx.cz/projekt-stranka/48/LIFE%20SouthMoravia/232/ke-stazeni/> a aktualita: <https://www.csoponyx.cz/novinka/238/metody-likvidace-nezadoucich-druhu-rostlin/>

Textilní tašky s motivem projektu – vyrobena v počtu 500 ks v české verzi, anglickou verzi nebudeme dělat (jediná změna by bylo motto projektu v ENG), byly distribuovány mezi partnery, nyní rozdáno celkem cca 250 ks zejména při jednáních s vlastníky pozemků a stakeholdery – AOPK, CHKO, obce a při exkurzích pro veřejnost nebo školy. Místo 500 ks anglické verze chceme vyrobit dotisk české verze, o tašky je zájem.

Trička s motivem projektu – vyrobena ve finálním počtu 300 ks v české verzi, anglickou verzi nebudeme dělat (jediná změna by bylo motto projektu v ENG), byla distribuována mezi partnery, nyní rozdáno celkem cca 250 ks zejména při jednáních s vlastníky pozemků a stakeholdery – AOPK, CHKO, obce, při exkurzích pro školy dáváme alespoň pedagogům. Místo 300 ks anglické verze chceme vyrobit dotisk české verze, o trika z merina je velký zájem.

Pexesa jsme se zatím rozhodli nevyrábět, máme prozatím dost z jiných projektů, kde jsou podobné druhy (projekt LIFE Subpannonic). Nechali jsme vyrobit dřevěné magnetky (500 ks) s gravírovanou kresbou druhů typických pro projektové lokality – *Adonis vernalis*, *Orchis purpurea*, *Mantis religiosa*. Budeme je distribuovat stejným cílovým skupinám jako původně plánovaná pexesa, tj. školám, obcím, úřadům. Aktualita viz <https://www.csoponyx.cz/novinka/239/magnetky-s-typickymi-druhy-nasich-lokalit/>

Komunikační plán je pravidelně aktualizován, zodpovědnost za to má PR manažer.

E-publikace – pro všech 7 EVL jsou hotové elektronické publikace o nejzajímavějších nebo nejtýpějších zástupcích rostlinné i živočišné říše. Text je v češtině, doplněn ilustracemi

a fotografiemi a vždy obsahuje mapu lokality, její podrobný popis a informace o projektu. Odkaz na aktuality a fotografie z projektu: <https://www.csoponyx.cz/novinka/152/e-publikace-k-lokalitam-jsou-hotovy/> Elektronické publikace jsou ke stažení také zde: <https://www.csoponyx.cz/projekt-stranka/48/LIFE%20SouthMoravia/232/ke-stazeni/>. Chystáme také **e-publikaci k invazním druhům rostlin a metodám jejich likvidace**, text je již hotov, čekáme na grafické zpracování, vyvěšena na projektovém webu bude do konce 5/22.

Tištěná publikace – fotopublikace ke všem 7 EVL v dvojjazyčné verzi (CZ/ENG) byla vyrobena v 3/22 v počtu 1000 ks, asi 300 ks již bylo distribuováno, zejména spolupracujícím stakeholderům (AOPK, CHKO, obce) a dobrovolníkům. Elektronická verze je k dispozici na projektovém webu v sekci Ke stažení, informace v Novinkách: <https://www.csoponyx.cz/novinka/228/sedm-stepnich-kraloven/>

Meetingy ani exkurze nemohly proběhnout dle plánovaného harmonogramu kvůli zákazu akcí (covid), 1. exkurze pro veřejnost proběhla až v 10/21 (EVL Stránská skála, spolupráce s CHKO Moravský Kras), další exkurze proběhly v 3/22 pro Střední zahradnickou školu Rajhrad (EVL Pouzdřanská step-Kolby) a v 5/22 pro firemní dobrovolníky z GasNet s.r.o., odsouzené osoby z Věžnice Břeclav, veřejnost při Borytobraní (ve spolupráci s CHKO Pálava) a studenty Gymnázia v Břeclavi (vše v EVL Děvín). Odkazy na webu:

<https://www.csoponyx.cz/novinka/171/exkurze-na-stranskou-skalu/>

<https://www.csoponyx.cz/novinka/223/studenti-pomahaji-na-pouzdranech/>

<https://www.csoponyx.cz/novinka/236/borytobrani-2022-zahajeno/>

<https://www.csoponyx.cz/novinka/237/exkurze-a-dobrovolniceni-pro-studenty-z-breclavi/>

Instalace **Informačních panelů** – panely jsou vyrobeny a již instalovány na všech lokalitách. Se správci lokalit jsme se dohodli na jejich připevnění na stávající hranečníky s informacemi k lokalitě, ať zbytečně nevytváříme další konstrukce.

E2 Zvyšování povědomí klíčových zúčastněných stran

Meetingy se stakeholdery probíhaly dosud neformálně, bez prezenčních listin a fotodokumentace. Některá setkání se konala také v terénu, přímo na místech realizace projektu. Oficiální setkání a exkurze plánujeme v druhé polovině 2022.

E3 Replikační nástroje

Meetingy se stakeholdery probíhají průběžně, dle potřeby a postupu prací. Oficiální setkání a exkurze plánujeme v druhé polovině 2022.

E4 Zvyšování socioekonomických benefitů

Meeting s místními zemědělci se zatím uskutečnila pouze neformálně (bez prezenčních listin a fotodokumentace) za účelem zjištění jejich zájmů a potřeb. Oficiální setkání plánujeme v druhé polovině 2022.

E5 Networking

Od minulé monitorovací návštěvy proběhla tato networkingová setkání:

16.-18.6.2021 jsme se zúčastnili mezinárodního setkání k aktivizaci mládeže v polské Bytomi a představili všechny naše projekty LIFE, včetně projektu LIFE SouthMoravia. Jednalo se o účastníky projektu 2020-3-TR01-KA105-097155 **„With the Eye of Youth”** financovaného z programu Erasmus+. Viz <https://www.csoponyx.cz/novinka/153/networking-v-polske-bytomi/>

6.7.2021 jsme se zúčastnili online networkingového setkání v rámci projektu LIFE Drylands (LIFE18 NAT/IT/0. Dalšími účastníky byli zástupci projektů LIFE OREKA MENDIAN (LIFE15 NAT/ES/000805), EUROMONTANA LIFE ČESKÉ STŘEDHOŘÍ (LIFE16 NAT/CZ/000639), LIFE GRANATHA (LIFE15 NAT/IT/000837), LIFE GESTIRE 2020 (LIFE14 IPE/IT/000018). Viz <https://www.csoponyx.cz/novinka/164/networkingovy-webinar-k-suchym-travnikum/> 25.-26.1.2022 ve Vrchlabí jsme se potkali s kolegy z Krkonošského národního parku a našimi projektovými partnery, networking proběhl s dalšími projekty LIFE: běžící CZ-SK South-Life – LIFE16 NAT/CZ/000001 a LIFE Sub-Pannonic – LIFE17 NAT/SK/000589, ukončené LIFE Corcontica – LIFE11 NAT/CZ/000490 a LIFE for Minuartia – LIFE15 NAT/CZ/000818. Viz odkaz <https://www.csoponyx.cz/novinka/190/networking-v-krkonosich/> 20-21.4.22 ve Vlašimi jsme se potkali s kolegy z ústředí Českého svazu ochránců přírody a vyměnili si zkušenosti z dalších LIFE projektů - [LIFEorchids](#) (LIFE17 NAT/IT/000596) a [LIFE ENPLC](#) (LIFE19 PRE/NL/000003). Viz <https://www.csoponyx.cz/novinka/231/setkani-partneru-projektu-a-networking-ve-vlasimi/> 4.-6.5.2022 se uskutečnilo tematické setkání ke studiu vzácných a ohrožených druhů naší květeny v rámci projektu [LIFE České středohoří](#) (LIFE 16/NAT/CZ 000639). Za náš projekt se jej zúčastnila p.Hana Pánková z IBOT, dále zde byli členové České botanické společnosti z organizací AOPK ČR, Masarykova univerzita, CHKO, ČSOP, Univerzita J.E. Purkyně, Karlova univerzita, správy Národních parků (Šumava, České Švýcarsko, Podýjí), Skautský institut, Povodí Labe, Ministerstvo životního prostředí aj.

F. ŘÍZENÍ PROJEKTU

F1 Řízení projektu a reporting

1x týdně se konají schůzky (osobně či online) s manažerkou projektu Ivanou Mariánkovou, PR manažerem Pavlem Pechouškem a Vilém Jurkem, který je zodpovědný za práce v terénu a jejich koordinaci (Site manager). Cca 1x měsíčně se koná informační projektové setkání s účetní projektu Ivetou Kopečnou a statutárem organizace Markem Fugnerem.

Setkání všech spolupříjemců projektu proběhlo od poslední monitorovací návštěvy v těchto termínech:

18.-19.10.2021 v Kobyli

25.-26.1.2022 ve Vrchlabí

20-21.4.2022 ve Vlašimi

Další je naplánováno na 9-10/22.

Zpráva o průběhu projektu v roce 2021 byla členům řídicí komise rozeslána elektronicky v 12/2021 a další otázky a podrobnosti byly řešeny online. Informovali jsme o ní v aktualitách na webových stránkách projektu viz odkaz <https://www.csoponyx.cz/novinka/187/ridici-komise-zprava-za-rok-2021/>, kde je i prezentace ke stažení viz <https://www.csoponyx.cz/upload/1641466149.6104.pdf>

V Brně dne 25.5.2022

Zpracovala:

Ing. Ivana Mariánková